

סוכה פרק ראשון סוכה

יב.

עין משפט
גרי מצוה

(6) רביה (ג. א.) (ב) לקמן טו.
(8) (עליו יא.) ושינו.
(7) (לפני יא.)

תורה אור השלם

1. זמן הכנת העשה לך
שבעת ימים האספק
מגורך ומיקבך.
דברים טו יג
2. ואשר תשמעו
הצבירו קול בכל עריכם
ובירושלם לאמר צאו
הרר ורביאו עלי יוח
ועלי עין שפן ועלי הדס
ועלי תפרים ועלי עץ
עבת לעשות סבת
כקורבן: תמימה ה טו

גליון רש"י

גם' ואימא יין קרוש עי'
יחא דף טו ע"ב חסין'
דרי גמז שכר כסרי':
שם חבילי קש. עין מיל'
ספק דרי הללס ד' מהל'
טומאת לעשה: רש"י ד"ה
צאו הדר שפוק הוא
כבשר קורא. פסוק זה
נחמתי וכן נכשי' בתומס
דכריס לב כיו ויחממו
מתינ בעולה ויחמן להס
והוא נחמתי ט וכן נצלה
דף טו ע"ב נכשי' ד"ה
אלכו משמתי וכן לון
היס' לקמן דף טו ע"ב לון
בעולה אומר לאו היה חסין
ע"פ דברי ח"ל סנהדרין
דף כג ע"ב מתי כל
מילי דעלה תמיהו כן
חכילי אמרינו:

מוסף רש"י

בפסולת גורן ויקב
הכתוב מדבר. שמתן
הכתוב לעשות סך של
סוכה בפסולת גורן ויקב.
כגון קשין וחומוס. דבר
שלא מקבל טומאה ויגדלו
מן הארץ (ר"ה ג.)

פסולת גורן. קשין: פסולת יקב. פסולת יקב. זמורות ואשכולות יקנים: גורן
עלמו ויקב עלמו. הקשין עם התנואה ואשכולות עם העננים דהוא
ליה דבר המקבל טומאה האוכל: יקב כתיב. דמשמע לאחר שעשה
יין: קרוש. קפוי: הא מילתא הוה בידן. עד השמא היינו סבורין

לדע טעם משמנו מן המקרא הוא
דנפסולת הכתוב מדבר דלי אפשר
לספק ביה: ואסא רבי ירמיה:
שהזכיר לנו יין קרוש הבא משני:
ושאל ביה נרגא. קלסא נגרון כלומר
השיב תשובה נילת: רב אשי אמר.
באספק מגרנך משמע שאלת אוספו
וקטלו מן הגורן וגורן הוא האוכל
ומה שאלת אוספו ויזכר ממוכו הוא
הפסולת: לאו סהר. פסוק הוא
כספר עורא לעשות סוכות ולא הזכיר
וגדולו מן הארץ: היינו עלי הדס
היינו עץ עבות. מהו זה ומהו זה
להזכיר שניהם נמקרא הלא אחד
הס דההדס הוא עץ עבות על שם
העליו מורכבין או על זה כמין
עבותות ושטרות: דסם שטרס. שליט
כשר ללולב לפי שאין עבותו עשויה
של שלש שלש עליון: מתני' וחבילי
ורדיון. מין קנים הס שעוין ורדיון
טוי"ש' נלע"ז' ואוגדיו אוחס ובעדן
למין כהמה אוכלתן ולכי יבשי עומדים
להיסק: אין מסככין כהן. כשהן
קשורין ונגמרא מפרש טעמא: ופולן.
הפסולין ששניו נסקן: כשרין
לדפוס. דכל סוכה הכתוב סך
משמע דדופן לא איקרי סוכה ודנפקא
לן (לעיל ד' ו): דפנות מנסכת נכסת
בנסות מיימורא דקראי יליפין ולא
ממשעומא הלכך סוכות תעשה
באספק מגרנך אסככה הוא דקאי:
גמ' שמעיה מר' יוחנן סריס. פי'
טעם שני דכריס האמורים נמשמנו
שעממי ממנו: חדא סא. דחבילין
מ"ט לא מסככי בהו וחדא הא דמתן
נמתיוין החוטט בגדיש לעשות לו
סוכה טוטל מן העומרים למטה סמוך
לארץ ונכנס לתוכו ועושה חלל
כשיעור סוכה וסך עשוי ועומד
מאליו אינו סוכה ופירש לי ר' יוחנן

אי מה חגיגה בעלי חיים. לעיל (דף ט.) גבי הא דליפין איסור
הנאה לא שייך לנאשוי הכי:
בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר. רבי יוחנן לא יליף מעני
כדנפרש גירושלמי דין כדעמיה ודין כדעמיה רבי

יוחנן אמר עניים למעלה היו כלומר
מן השמים הן בחין ואין זה גדולו מן
הארץ דקמתי מתניתין ור"ל אמר
למטה היו ר' יוחנן מדמי להו כאלס
המשלה לחכרו חכית וקנקיטס ורש
לקיס מדמי ליה כמאן דלמר לחכריה
שלח קופתך וסך לך מיטין והכי מני
אימא נכראשית רבה (פרשה יג) ר'
יוחנן אמר אין עניים אלא למעלה
שנאמר ואלו עם עניי שמיא ריש
לקיס אמר אין עניים אלא מלמטה
שנאמר מעלה נשאים מקנא הארץ
על דעמיה דרבי יוחנן לאחד שביד
את חכירו נחכית של יין וקנקיטס על
דעמיה דר"ל לאחד שאמר לחכירו
מן לי סאה מיטין אמר לו הבא לי
קופתך ונא מדוד כן אמר הקב"ה
לארץ אימתי עניו וקביל מיטרא:
אמר רבי ירמיה ואלו הא מלאת הוה
וכו' ואתא רבי ירמיה שדא
ביה נרגא. משמע דרבי ירמיה לא
מוקי ליה לקרא בפסולת גורן ומימה
דנפ"ק דר"ה (דף יג.) דריש חג
האספק אמר אסוף קליר רבי רבי
חנינא מי מליט אמרת מאי אסוף
קליר והכתיב מגרנך ומיקנך בפסולת
גורן ויקב הכתוב מדבר אמר רבי
ירמיה הלא מלאת הוה בידן ואתא רבי
חנינא ושלח ביה נרגא אלמלא מודה
ר' ירמיה דנפסולת גורן ויקב הכתוב
מדבר וי"ל דהכא מני מודה בה רבי
ירמיה ולא קאמר אלא דלא ידע לשטיי
קושיא דר' ירמיה: חבילי ורדיון.
מפרש גירושלמי דאין חבילה
פחותה מעשרים ותמשה קנים:
אין
הך דרבי חייה בר אבא לא שמויע ליה אמר רב אשי אמו חבילי קש וחבילי
עצים משום גורת אוצר איכא משום תעשה ולא מן העשוי ליכא
והחוטט בגדיש משום תעשה ולא מן העשוי איכא משום גורת אוצר
ליכא ור' יוחנן אמר לך הכא דקתני אין מסככין בהן לכתחלה הוא
דאין

עו א מ"י פירס מלמט
סוכה ה"ה י' קמנ
עין מן טו"ש' ע"ב א"ח סי'
חכטט ספקי טו:
עו ב מ"י שם טו"ש' ע"ב
ספקי י'
עו ג מ"י שם טו"ש' ע"ב הלכה
טו וקמנ שם טו"ש' ע"ב
א"ח סי' סבל ספקי א':

לעוי רש"י

טורלי"ש (טורדיל"ש).
קנים, בעבוליס.

רבינו חננאל

ונדחית. ואישיטא
מרכיב באספק מגרנך
[ו]מיקבך. בפסולת גורן
ויקב הכתוב מדבר. ונדחית
גם זו. ודקור רב אשי
מרכיב [ו]נגרן ש"ס
מגורן ולא גורן עצמו,
וכן מיקב ולא יקב עצמו,
למבטי יין קרוש ונדחיא
בו. ונמצא קשיא ורבי
ירמיה דהויה, ועמד לרבי
ר' יעקבא בפסולת גורן
ויקב. רב חסדא [אמר]
הכא צאו הדר והביאו
עלי זית ועלי עץ [סמן]
ועלי הדס ועלי תפרים
ועלי עץ עבות לעשות
[סוכות] ככתוב, כתי, מה
הני גדולי קרקע ולא
מקבלי טומאה אף כל
כדחיתו. ואיסקא הדר
הוא עבות, מאי היא עבות
[ל]לולב, שאר מיני הדס
לסוכה. [מתני] חבילי
קש וחבילי עצים כו'.
אמר ר' יעקב שמעתי
מר' יוחנן דאמר בחלין
מתני'. הא דקתני [אין]
מסככין בחבילות והא
דקתני החוטט בגדיש,
פי' חוטט כמו חופר,
כדנרטינן כפא דחט נגרא
בגויה נשורף חרדלא.
החוטט בגדיש לעשות לו
סוכה אינה סוכה. חדא
פסולה משום גורת אוצר,
וחדא פסולה מראורייתא
מרכיב תעשה, ולא מן
העשוי, ולא ידענא לפרש
הו מנייהו דאורייתא והא
מנייהו מדרבנן. וישמטא
הני חבילות דקתני אין
מסככין לכתחלה.